

PODVOJNÉ ÚČETNICTVÍ 2026

MD

D

- *Obecně uznávané účetní zásady a pojmy podvojného účetnictví*
- *Základní účetní operace dle účtových tříd*
- *Sestavení účetní závěrky*
- *Vybrané změny v účetnictví a v daních účinné od 1. 1. 2026*

podle právního stavu k 1. 1. 2026

MD
D

Jana Skálová, Anna Štolcová

PODVOJNÉ ÚČETNICTVÍ 2026

Grada Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Edice Účetnictví a daně

doc. Ing. Jana Skálová, Ph.D., Ing. Anna Štolcová a kolektiv

Podvojně účetnictví 2026

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

tel.: 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 10 399. publikaci

Realizace obálky Zdeněk Dušek

Sazba Antonín Plicka

Odborná redaktorka Ing. Michaela Průšová

Počet stran 200

Třicáté druhé vydání, Praha 2026

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© **Grada Publishing, a.s., 2026**

ISBN 978-80-271-8440-8 (pdf)

ISBN 978-80-247-3688-4 (print)

Obsah

Úvod	9
1. Regulace účetnictví	11
1.1 Právní úprava v ČR	11
1.1.1 Zákon o účetnictví	11
1.1.2 Vyhlášky Ministerstva financí k zákonu o účetnictví	13
1.1.3 České účetní standardy	13
1.1.4 Interpretace Národní účetní rady	13
1.2 Obecně uznávané účetní zásady	14
1.2.1 Zásada účetní jednotky	14
1.2.2 Zásada neomezeného trvání účetní jednotky	14
1.2.3 Zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech	15
1.2.4 Zásada objektivit účetních informací	15
1.2.5 Zásada účtování operací v kupní síle peněžní jednotky v době uskutečnění operace	15
1.2.6 Zásada konzistentnosti, srovnatelnosti mezi účetními obdobími	15
1.2.7 Zásada opatrnosti	16
2. Základní pojmy účetnictví	17
2.1 Vznik účetnictví	17
2.2 Bilanční princip a rozvaha	18
2.3 Náklady	21
2.3.1 Druhové členění nákladů	21
2.3.2 Účelové členění nákladů	21
2.3.3 Daňové kritérium	21
2.4 Výnosy	22
2.4.1 Výpočet zisku/ztráty	23
2.5 Dokladovost	23
2.6 Účet a soustava účtů	24
2.6.1 Účetnictví v plném rozsahu	24
2.6.2 Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu	24
2.6.3 Znázornění účtu	25
2.6.4 Nákladové a výnosové účty	26
2.6.5 Syntetické a analytické účty	27
2.6.6 Sestavení účtového rozvrhu	27
2.7 Podvojnost a souvztažnost účetních zápisů	27
2.8 Účetní knihy	28
2.8.1 Deník	29
2.8.2 Hlavní kniha	29
2.8.3 Knihy analytických účtů	30
2.8.4 Storno	30
2.8.5 Forma účetních knih	30
2.9 Úschova účetních písemností	30
2.10 Kontrolní prvky účetnictví	31
2.10.1 Předvaha	31
2.10.2 Inventarizace	32
3. Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek	34
3.1 Obsah účtové třídy	34
3.2 Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	38
3.3 Pořízení majetku	39

3.4	Odpisování dlouhodobého hmotného majetku	42
3.5	Daňové odpisy hmotného majetku	44
3.5.1	Odpisové skupiny	44
3.5.2	Rovnoměrné odpisování	44
3.5.3	Zrychlené odpisování	45
3.5.4	Mimořádné odpisy hmotného majetku	46
3.6	Odpisování dlouhodobého hmotného majetku se stanovením rozdílné ceny, než je hranice dle zákona o daních z příjmů	47
3.6.1	Cena stanovená účetní jednotkou je nižší než 80 000 Kč	48
3.6.2	Cena stanovená účetní jednotkou je vyšší než 80 000 Kč	48
3.7	Odpisování dlouhodobého nehmotného majetku	49
3.7.1	Dlouhodobý nehmotný majetek pořízený od 1. 1. 2021	49
3.7.2	Goodwill	49
3.8	Výřazování dlouhodobého majetku	49
3.9	Technické zhodnocení majetku	52
3.9.1	Technické zhodnocení hmotného majetku	52
3.9.2	Technické zhodnocení nehmotného majetku	54
3.10	Dlouhodobý finanční majetek	54
3.10.1	Rozdělení cenných papírů	54
3.10.2	Ocenění dlouhodobého finančního majetku	56
3.10.3	Nákup a prodej cenných papírů	56
3.10.4	Podíl na zisku	56
4.	Účtová třída 1 – Zásoby	58
4.1	Oceňování zásob	59
4.1.1	Oceňování ve skutečných pořizovacích cenách	59
4.1.2	Oceňování v průměrných cenách	59
4.1.3	Technika FIFO	60
4.1.4	Technika LIFO	60
4.1.5	Oceňování pevnou skladovou cenou	60
4.2	Syntetické účty třídy 1	62
4.3	Účtování nakupovaných zásob	63
4.3.1	Způsob A u nakupovaných zásob	63
4.3.2	Způsob B u nakupovaných zásob	66
4.3.3	Účtování na konci roku – stav zásob do roční uzávěrky	67
4.4	Účtování zásob vlastní činností	68
4.4.1	Způsob A	68
4.4.2	Způsob B	69
4.4.3	Opravné položky k zásobám	73
5.	Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry	75
5.1	Peníze	75
5.2	Účty v bankách	76
5.3	Bankovní úvěry	77
5.4	Krátkodobé finanční výpomoci	78
5.5	Krátkodobé cenné papíry	79
6.	Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy	82
6.1	Skupina 31 – Pohledávky	82
6.1.1	Účtování o směnkách	82
6.2	Odpis pohledávek do nákladů	84
6.2.1	Daňový jednorázový odpis pohledávek	84
6.2.2	Odpis pohledávek – účetní	85
6.3	Zákonné opravné položky k pohledávkám	85
6.4	Opravné položky u pohledávek do 30 000 Kč	87

6.5	Podrozvahové účty	88
6.6	Skupina 32 – Závazky	88
6.7	Zúčtování se zaměstnanci a institucemi	90
6.8	Zúčtování daní a dotací	92
6.8.1	Daň z příjmů	92
6.8.2	Srážení daně jiným subjektům	94
6.8.3	Daň z přidané hodnoty	94
6.8.4	Ostatní nepřímé daně a poplatky	98
6.8.5	Dotace	98
6.9	Pohledávky a závazky ke společníkům, za účastníky sdružení a za členy družstva	99
6.10	Jiné pohledávky a závazky	100
6.11	Přechodné účty aktiv a pasiv	101
6.11.1	Časové rozlišení nákladů a výnosů	102
6.11.2	Náklady příštích období	102
6.11.3	Výdaje příštích období	103
6.11.4	Výnosy příštích období	104
6.11.5	Příjmy příštích období	105
6.11.6	Dohadné účty aktivní	106
6.11.7	Dohadné účty pasivní	107
7.	Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky	109
7.1	Základní kapitál a ážio	109
7.1.1	Změny základního kapitálu akciové společnosti	110
7.1.2	Změny základního kapitálu ve společnosti s ručením omezeným	111
7.2	Kapitálové fondy	111
7.3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku	112
7.4	Fondy ze zisku a nerozdělený zisk	113
7.4.1	Rezervní fond	114
7.4.2	Jiný výsledek hospodaření minulých let	115
7.5	Pravidla pro výplatu vlastního kapitálu	117
7.5.1	První bilanční test pro výplatu podílu na zisku	117
7.5.2	Druhý bilanční test na celkový vlastní kapitál	119
7.5.3	Třetí bilanční test na vykazované výsledky vývoje	121
7.6	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	123
7.7	Zálohy na podíly na zisku	124
7.8	Rezervy	126
7.8.1	Rezerva na opravy hmotného majetku	127
7.8.2	Příklad rezervy (daňově neuznatelné) na záruční opravy zboží	128
7.8.3	Rezerva na daň z příjmů	130
7.9	Bankovní úvěry	131
7.10	Skupina 47 – Dlouhodobé závazky	131
7.11	Odložený daňový závazek a pohledávka	132
7.11.1	Kdo účtuje o odložené dani?	132
7.11.2	Proč se účtuje odložená daň?	132
7.11.3	Odložená daňová pohledávka	133
7.11.4	První účtování odložené daně	135
7.12	Skupina 49 – Individuální podnikatel	137
8.	Náklady a výnosy – účtové třídy 5 a 6	138
9.	Používání cizí měny v účetnictví	140
9.1	Co musí být evidováno v cizí měně v účetnictví	140
9.2	Příklady cizoměnových operací	141

10. Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty	143
10.1 Otevírání účetních knih	143
10.2 Uzavírání účetních knih a roční závěrka	144
10.3 Následující účetní období	145
10.4 Podrozvahové účty	146
11. Příprava účetní závěrky	147
11.1 Účetní uzávěrka	147
11.2 Události po rozvahovém dni	147
12. Druhy účetních závěrek	148
12.1 Řádná a mimořádná účetní závěrka	148
12.2 Mezitímní účetní závěrka	148
12.3 Konsolidovaná účetní závěrka	149
13. Obsah účetní závěrky	150
13.1 Složky účetní závěrky	150
13.2 Rozvaha a výkaz zisku a ztráty	150
13.3 Příloha účetní závěrky	152
13.3.1 Obecné údaje uváděné všemi účetními jednotkami	152
13.3.2 Další informace v příloze malých a mikro účetních jednotek	153
13.3.3 Další informace v příloze pro střední a velké účetní jednotky	154
13.3.4 Doplnující informace v příloze pro velké účetní jednotky	155
14. Povinnosti následující po sestavení účetní závěrky	156
14.1 Sestavení výroční zprávy	156
14.2 Sestavení zprávy o vztazích	157
14.3 Audit účetní závěrky a výroční zprávy	158
14.4 Schválení účetní závěrky	159
14.5 Zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy	159
15. Přehled o peněžních tocích – cash flow	162
15.1 Základní vymezení	162
15.2 Obsahová náplň jednotlivých položek výkazu cash flow	166
15.3 Dopady vlivu účetních případů na výkaz cash flow sestavený nepřímou metodou	172
16. Výkaz o změnách vlastního kapitálu	180
16.1 Právní úprava	180
16.2 Příklady vykazání změn vlastního kapitálu v přehledu	182
17. Přílohy	185
17.1 Účtový rozvrh	185
17.2 Vzory výkazů	192